

Número 11

Març 2022

L'illa dels LLIBRES

REVISTA D'ACTUALITAT LITERÀRIA

ABDULRAZAK GURNAH

**“NO POTS LLANÇAR UN
LLIBRE A UN TANC PER
ATURAR-LO, PERÒ LA
LITERATURA POT
ENSENYAR-TE A COMBATRE
LA TIRANIA”**

Foto Abdulrazak Gurnah (C) Simone Padovani - Awakening - Getty Images
Cedida per Penguin Random House

**ESPECIAL ALBERT SÁNCHEZ
PIÑOL I "EL MONSTRE DE
SANTA HELENA"**

**COMPTE ENRERE PER LA
CELEBRACIÓ DE SANT JORDI**

CONTINGUTS

02 COMPTE ENRERE PER LA CELEBRACIÓ DE SANT JORDI

05 ABDULRAZAK GURNAH, PREMI NOBEL DE LITERATURA

07 ARRENQUEN LES VILES DEL LLIBRE 2022

08 ANTÒNIA VICENS, 54È PREMI D'HONOR DE LES LLETRES CATALANES

09 ELS NOUS MONSTRES D'ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL O QUAN EL PODER FA FORA LA CULTURA I VIOLA LA BELLESA

12 TASTET DE "EL MONSTRE DE SANTA HELENA" D'ALBERT SÁNCHEZ PIÑOL

15 "SÍ QUE IMPORTA", PER MARTÍ GIRONELL

16 NOVETATS

17 R. J. PALACIO ABANDONA L'UNIVERS "WONDER" AMB LA PUBLICACIÓ DE LA NOVEL·LA "PONI"

En el nou número de la revista de L'Illa dels Llibres descobrirem els nous monstres d'Albert Sánchez Piñol.

Què s'esdevindria si reuníssim en una mateixa habitació l'Amor, la Cultura i el Poder?. I davant d'un perill, li lliuraries el poder a un geni del mal? Es tracta de dues qüestions que ens permetran reflexionar quan llegim "El monstre de Sant Helena". També uns oferim la possibilitat de llegir els primers capítols de la novel·la.

Amb el Nobel de Literatura Abdulrazak Gurnah abordarem qüestions sobre el desarrelament i la migració arran de la publicació de "A la vora de la mar". L'escriptor reflexiona sobre la tirania i el poder de la literatura assegurant que "No pots llançar un llibre a un tanc per aturar-lo, però la literatura pot ensenyar-te a combatre la tirania".

Recordarem a Antònia Vicens i la seva relació amb les lletres després de ser guardonada amb el 54è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

I escalfarem motors de cara a Sant Jordi presentant alguns dels actes programats a més de recordar la celebració de Viles del Llibre

Martí Gironell ens recomana "L'edat dels vius", la nova novel·la de Mar Bosch.

R. J. Palacio, deixa enrere l'univers "Wonder" per presentar "Poni", una novel·la d'aventures ambientada l'any 1860 amb la història de la fotografia, l'espiritisme i l'amistat com a principals ingredients.

Jordi Milian
Director de L'Illa dels Llibres
www.illadelsllibres.com

Compte enrere per la celebració de Sant Jordi

La ciutat de Barcelona ja escalfa motors per la celebració de la diada literària i recupera elements d'abans de la pandèmia.

Enguany tot està previst per viure el Sant Jordi de la normalitat i del retrobament.

El 23 d'abril serà el gran dia amb parades de llibres al carrer i autors i autores signant llibres als seus lectors amb la Superilla Sant Jordi que reservarà a llibreters, floristes i vianants el centre de la ciutat entre Diagonal-Gran Via/Pau Claris-Balmes.

L'epicentre de la celebració de la diada serà el tram comprès entre Gran Via i l'Avinguda Diagonal, Pau Claris i Balmes.

Els vehicles podran circular pels carrers perimetrals i també pels carrers d'Aragó i València. La resta seran només per a vianants. Dintre d'aquest perímetre acotat, hi haurà dos espais diferenciats. L'eix del passeig de Gràcia estarà reservat per a llibreters i floristes professionals. A l'eix de Rambla de Catalunya, per la seva banda, s'hi instal·laran les associacions i entitats. Els llibreters i floristes professionals disposaran també d'altres espais en exclusiva, repartits per diferents punts de la ciutat de Barcelona.

Aquell mateix dia es recuperarà l'esmorzar de Sant Jordi al Palau de la Virreina amb la presència de destacats autors.

IMMA MONSÓ LA PREGONERA DE SANT JORDI

L'escriptora serà l'encarregada del Pregó de la Lectura 2022 el 22 d'abril al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona. L'escriptora se suma a la llista de pregoneres i pregoners que, des del 2003, ha protagonitzat aquest acte honorífic a la ciutat de Barcelona: Quino, José Saramago, Martí de Riquer, Emili Teixidor, Antonio Tabucchi, Alessandro Baricco, Bernardo Atxaga, José Luis Sampedro, Josep Maria Castellet, Raimon, Albert Sánchez Piñol, Donna Leon, John Banville, Claudio Magris, Yasmina Reza, Almudena Grandes, Mia Couto i Irene Vallejo.

Durant l'acte també conversarà amb Anna Guitart sobre la seva obra i el paper que la lectura i les biblioteques han tingut en la seva vida.

ES RECUPEREN ELS DIÀLEGS DE SANT JORDI

Biblioteques de Barcelona organitzarà del 19 al 21 d'abril els tradicionals Diàlegs de Sant Jordi, amb autors com Orhan Pamuk, David Trueba, Núria Bendicho, Santiago Auserón, Eva Baltasar o Maksim Óssipov.

La Biblioteca El Clot-Josep Benet (auditori del Disseny Hub Barcelona) i el CCCB seran espais de trobada al voltant dels llibres i de la literatura.

De la llengua i la música de l'antiga Grècia a la invasió russa d'Ucraïna, els Diàlegs de Sant Jordi proposen un recorregut singular a través d'alguns dels autors més destacats del panorama literari actual: Blanca Llum Vidal, Agustín Fernández Mallo, Maksim Óssipov, Eva Baltasar, Laura Gost, Marta Carnicero, David Trueba, Juan Tallón, Orhan Pamuk, Santiago Auserón, Pedro Olalla, Jo Nesbo i Núria Bendicho. A més, els Diàlegs de Sant Jordi acolliran l'acte de celebració dels cents anys del PEN Català, a càrrec de l'escriptor Burhan Sönmez, president del PEN Internacional.

Els Diàlegs de Sant Jordi, que seran conduïts per escriptores i periodistes culturals, és una proposta de Biblioteques de Barcelona que compta amb la col·laboració de Barcelona Ciutat de la Literatura i el CCCB.

MON LLIBRE, LA PRÈVIA DEL SANT JORDI

L'edició del Món Llibre 2022 tindrà lloc el 2 i 3 d'abril al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. El festival literari per a nenes i nens recollirà múltiples activitats per apropar la literatura al públic infantil i girarà al voltant dels diferents autors i autores per potenciar la seva figura en la literatura contemporània i apropar-la als lectors. Enguany es realitzaran 14 entrevistes en directe, amb un format televisiu i música i projeccions audiovisuals vinculades als autors.

El procés de creació de llibres serà l'altre tema principal de les activitats del festival amb tallers i activitats per endinsar-se en el procés creatiu de l'escriptura, conèixer de primera mà com es produeix un llibre o assabentar-se

de les novetats editorials. Joaquim Carbó, fundador de Cavall Fort i autor infantil i juvenil; Liliana Fortuny i Jaume Copons, autors de les sèries 'L'Agus i els monstres' i 'Bitmax & Co'; i Luisa Vera, il·lustradora i autora del cartell del festival, són alguns dels noms destacats del programa que compatarà també amb la presència de Martí Gironell, Coaner Codina, Christian Inaraja, Anna Cabezas, Jordi Folck, Anna Manso, Arnau Colom i Marc Boutavant creador de la sèrie "Gos pudent".

L'il·lustrador Sepe ha estat l'encarregat de la imatge de Sant Jordi a la ciutat de Barcelona, on representa un esclat de llibres, llum i roses.

Ajuntament de
Barcelona

Abdulrazak Gurnah

“No pots llançar un llibre a un tanc per aturar-lo, però la literatura pot ensenyar-te a combatre la tirania”

El Nobel de Literatura presenta la publicació de la novel·la “A la vora del mar” recuperada per La Magrana i Alfaguara on tracta qüestions habituals en la seva literatura com són el desarrelament i la migració.

Abdulrazak Gurnah va néixer a Zanzíbar a Tanzània l'any 1848 i amb divuit anys es va exiliar al Regne Unit. Aquest desarrelament ha format part de la seva producció literària, com també han estat qüestions referents a la migració o el postcolonialisme. Viu al Regne Unit on van començar a escriure als 21 anys des de l'exili anglès. Es tracta d'un autor que ha escrit obres en anglès i compta amb una desena de novel·les publicades.

L'any 1980 va accedir a la universitat Bayero Kano a Nigèria. Després, es va traslladar a la universitat de Kent on va obtenir el seu doctorat en 1982. En l'actualitat, és professor i director dels estudis de grau en el departament d'anglès. Les seves recerques se centren en el postcolonialisme, així com el colonialisme especialment relacionat amb Àfrica, el Carib i l'Índia. Gurnah va rebre el Premi Nobel de Literatura 2021 per «la seva comprensió inflexible i compassiva dels efectes del colonialisme i del destí dels refugiats en l'abisme entre cultures i continents».

LA VISIÓ CANVIANT DELS REFUGIATS SEGONS EL SEU ORÍGEN

L'escriptor ha participat en una roda

de premsa internacional on ha comentat detalls de la seva obra literària i de la seva experiència personal. Ha recordat que “amb divuit anys vaig marxar del meu país i ho vaig fer sense la meua família”. Gurnah recalca que “durant molts anys m’ha tractat com un estranger al país on he viscut”, malgrat arribar a ser professors de la Universitat de Kent. Sobre el desarrelament afirma que “pots sentir-se desarrelat a pocs quilòmetres de casa i no cal marxar a molt lluny per sentir el desarrelament”. Sobre la migració assegura que es tracta d’un fenomen global que afecta milions de persones, però “la violència i la guerra fan que haver de marxar del teu país sigui més traumàtic”.

“A la vora del mar”, la novel·la que ara recupera La Magrana i Alfaguara en català castellà respectivament, Gurnah ja parlava de la migració, un tema que avui en dia té més rellevància. Els moviments migratoris assenyalava que es produeixen del sud al nord i recorda que “Hi ha països europeus on es parla i es tracten els migrants i refugiats com si fossin criminals”.

Davant de la situació a Ucraïna i els més de tres milions de refugiats que

ha provocat la guerra afirma que sent “compassió al veure l’atac cruel sobre les llars de moltes persones”. Assegura que els ucraïnesos tenen sort perquè molts hi han respost amb la compassió dels països veïns, però no tots els pobles són tan ben rebuts. Per Gurnah, el fet que Europa senti més simpatia pels refugiats ucraïnesos no és cap novetat o sorpresa perquè “els ucraïnesos, són els seus veïns i gairebé són part de la seva família, però és trist que aquest afecte no s’estengui a altres pobles com els sirians afganesos o iraquians”. Aquest fet es deu a “un cert racisme” per la reticència a l’acollida de refugiats.

“ESPERO TENIR TEMPS PER CONTINUAR ESCRIVINT”

L’any 2021 es va convertir en el primer autor africà negre en trenta anys a ser

guardonat amb el Nobel de Literatura. Aquest fet es deu segons el seu parer “al provincianisme de l’acadèmia sueca” i a les seves decisions principalment europees. Es pregunta quants autors xinesos, japonesos o indis tenen el premi Nobel de Literatura. En cap cas, Gurnah vol criticar a l’acadèmia, però sí que puntualitza aquesta mirada i decisions més europea perquè existeix “un eurocentrisme en el premi i no valora prou la literatura d’altres indrets”.

Guanyar el Nobel de Literatura, reconeix l’autor, va suposar una gran alegria i “un gran honor formar part de la llista d’autors que tant admiro i és fantàstic que tanta gent vulgui llegir-te”.

i conèixer la teva obra. Però rebre el màxim guardó literari suposa “que no et deixa ni un instant poder escriure i segurament metre estigui responnent preguntes no tornaré a escriure”. Malgrat tot, afirma que “estic content de respondre les preguntes, però

“LA LITERATURA PERMET HUMANITZAR EL LLENGUATGE”

voldria tornar a tenir escriure”. Abdulrazak Gurnah recorda que la literatura no combat la tirania amb la força afirmant que “No pots llançar un llibre a un tanc per aturar-lo, però la literatura pot ensenyar-te a combatre la tirania”.

Assegura que no creu que un dictador llegeixi un llibre i canviï en el seu pensament i reconegui els seus errors, però la literatura ens pot donar suficient informació perquè no permetin que els tirans abusin de nosaltres i ens pressionin.

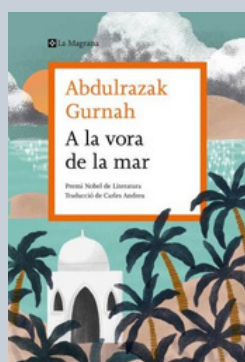
La literatura segons el seu parer “permet humanitzar el llenguatge perquè les persones puguin entendre millor el món. La literatura

és el pont que ens connecta amb coses que no sabem i ens permet entendre els coneixements més acadèmics”.

Abdulrazak Gurnah recorda que la literatura no combat la tirania amb la força afirmant que “No pots llançar un llibre a un tanc per aturar-lo, però la literatura pot ensenyar-te a combatre la tirania”.

Assegura que no creu que un dictador llegeixi un llibre i canviï en el seu pensament i reconegui els seus errors, però la literatura ens pot donar suficient informació perquè no permetin que els tirans abusin de nosaltres i ens pressionin.

La literatura segons el seu parer “permet humanitzar el llenguatge perquè les persones puguin entendre millor el món. La literatura és el pont que ens connecta amb coses que no sabem i ens permet entendre els coneixements més acadèmics”.

“A la vora del mar”, novel·la publicada l’any 2001 i que ara recupera en català i castellà les editorials La Magrana i Alfaguara, està protagonitzada per dos refugiats de Zanzíbar que es troben en una petita ciutat costanera d’Anglaterra.

En Saleh Omar arriba a l’aeroport de Gatwick des de Zanzíbar, una illa llunyana de l’oceà Índic. Porta una bossa petita on té desada la seva possessió més preuada: una caixa de caoba plena d’encens. Temps enrere, en Saleh havia estat propietari d’una pròspera botiga de mobles. Tenia una casa. Havia tingut muller i filla. Ara demana asil d’aquell paradís amb el silenci com a única protecció. Per la seva banda, en Latif Mahmud, un home que manté un vincle pretèrit i desconegut amb en Saleh, viu tranquil·lament al seu pis de Londres. Quan tots dos es troben en una ciutat de la costa anglesa, el lector descobrirà una història farcida d’amor i de traïcions, de seducció i de possessió, de diferències atàviques i de prejudicis.

Arrenquen les Viles del Llibre 2022

L'Escala i Sitges són les dues primeres poblacions que acullen la cita literària amb amb exposicions, un mercat d'editorials independents, debats, xerrades i presentacions de llibres.

La Xarxa de Viles del Llibre també estarà present a Cabrils (Maresme), Manacor (Mallorca), la Rambla de Barcelona (Barcelonès), Malgrat de Mar (Maresme), Cervera (La Segarra) i Piera (Anoia).

Enric Bono Director de la Xarxa de Viles del Llibre, assegura que les Viles del Llibre ha fet servir una fórmula per "apropar els llibres al carrer i mostrar que existeix una gran bibliodiversitat. Si un ecosistema pot mesurar la seva vàlua pel gran nombre d'espècies que l'habiten, una cultura pot avaluar el seu estat de salut pel gran nombre de títols a l'abast dels lectors que es poden trobar." Les Viles del Llibre, afirma Bono "dona tanta importància a les editorials independents, amb el propòsit d'apropar als lectors els grans autors del moment siguin o no mediàtics. Aquesta combinació de literatura de qualitat, tant independent com de grans grups, és la fórmula per fer créixer el nombre de lectors del país."

El director de la Xarxa de Viles del Llibre afirma que "els llibres i la literatura s'han convertit en un port de salvació per a molta gent. Ho eren abans, però amb la pandèmia han incrementat el seu valor com a eina de coneixement i d'entreteniment a la vegada. Davant del consum massiu de productes audiovisuals, el llibre s'ha erigit com un valor segur: no necessita bateries per funcionar, és econòmic, portàtil, ofereix hores de gaudi i, a més, té un valor

fonamental amb el qual no pot competir cap altre entreteniment: és participatiu."

Finament recorda que "Són els lectors els qui construeixen les històries que llegeixen, són ells els qui donen el sentit al text, sou vosaltres els qui imagineu tot un món a partir de les paraules dels creadors."

Segons previsions de VilaDelLlibre.CAT, els 8 festivals de la Xarxa rebran al voltant de 34.000 visitants amb una previsió d'1.700.000 euros d'impacte econòmic directe en el territori i vendes editorials estimades de 130.000 euros per part de les 60 editorials que s'espera que participin als mercats editorials durant el 2022.

Cada Vila tindrà un programa d'actes literari dissenyat en consonància amb les particularitats de cada població on se celebra i, en el seu conjunt, oferirà més de 250 propostes

literàries (taules del llibre, tallers, espectacles...) de la mà de 300 autors, autores i artistes del llibre.

Sitges (Garraf), que tindrà lloc el 2 i 3 d'abril al Passeig de Terramar;

Cabrils (Maresme), del 13 al 15 de maig a la zona de la Concòrdia.

Manacor (Mallorca) del 10 al 12 de juny a Es Claustre i voltants.

La Rambla de Barcelona (Barcelonès), de l'1 al 3 de juliol a la Rambla de Santa Mònica i la Rambla dels Caputxins.

Malgrat de Mar (Maresme), el 27 i 28 d'agost al voltant de les peixateries velles.

Cervera (la Segarra), el 25 de setembre al carrer Major prop de la Sagrada Família,

Piera (Anoia), el 8 i 9 d'octubre a la zona de la Plaça del Peix.

Antònia Vicens

“De petita en col·leccionava, de paraules, creia que si en tenia moltes, entendria el dolor de totes les coses”

L'escriptora mallorquina ha estat guardonada amb el 54è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

Òmnium Cultural ha fet públic el nom del guanyador del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes que lliura cada any a persones que, per la seva obra literària o científica en llengua catalana, i per la importància i exemplaritat de la seva tasca intel·lectual, han contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans.

L'edició 2022 la guanyadora ha estat l'escriptora mallorquina Antònia Vicens per ser una "amant de les paraules, una de les màximes exponents de la potència literària dels Països Catalans, i una dona que ens recorda la importància de la nació completa, l'estima pel territori i el seu paisatge i la lluita pels ideals", segons ha destacat l'actual president d'Òmnium, Xavier Antich. El president d'Òmnium ha afegit: "Avui Antònia Vicens és un referent, també per a les generacions més joves, i una valor incontestable de la literatura catalana més lliure i més crítica".

Antònia Vicens rebrà el guardó del **Premi d'Honor, obra d'Ernest Altés**, en l'acte de lliurament que tindrà lloc la primera quinzena de juny.

Antònia Vicens ha assegurat que estar "totalment aclaparada per aquest premi", i ha considerat que "la lliga amb un estrany compromís amb les paraules" que tant estima: "Les que m'han donat passió, llibertat i rebel·lia". "De petita en col·leccionava, de paraules, creia que si en tenia moltes, entendria el dolor de totes les coses. Eren paraules en la suor i en la sang de la terra". Vicens ha explicat que fa 60 anys, a l'escola no els ensenyaven a escriure ni a llegir en català: "Era una llengua de carrer, de feina i no tenia cap prestigi". Per això ha volgut agrair la feina feta per Òmnium Cultural i l'Obra Cultural Balear amb les seves classes de català, on ella mateixa va assistir com a alumna: "El català ara té el prestigi que li toca i s'ha obert camins, es tradueix molt, però sempre està perseguit o acorralat, obligant-nos a viure en l'aguait de cada batalla, perquè saben que si ens fereixen la llengua, ens sagna l'ànima".

Vicens ha afirmat que "és un honor estar al costat" de totes les guardonades amb el Premi d'Honor que, com Mercè Rodoreda, Teresa Pàmies, Montserrat Abelló, Maria Antònia Oliver, Isabel-Clara Simó, Marta Pessarrodona i Maria Barbal, l'han precedit, i ha volgut tenir un record per la pau: "Cal cridar per la pau i per la falta moral dels estat, i fer un crit per la rebel·lia".

Antònia Vicens, nascuda a Santanyí, 1941, compta amb una extensa obra publicada al llarg de la seva vida que inclou novel·la, poesia, narrativa breu, contes per a joves i textos periodístics. Va publicar la primera obra, Banc de fusta, amb 25 anys. Un any després guanya el prestigiós Premi Sant Jordi de Novel·la amb 39° a l'ombra.

La primera incursió al gènere poètic és al 2009, amb la publicació del recull *Lovely*. El seguirà *Sota el paraigua* el crit., i *Fred als ulls*, de 2015, que rep el clam unànime de la crítica. El recull *Tots els cavalls* rep el premi *Cavall Verd* Josep Maria Llompart de l'Associació al millor poemari de l'any en llengua catalana. El 2017 rep l'encàrrec d'escriure el poema oficial per al Dia Mundial de la Poesia de la Institució de les Lletres Catalanes, que es tradueix a 20 llengües. El 2020 publica *Pare* què fem amb la mare morta.

El veredict del jurat

El jurat ha decidit atorgar el Premi d'Honor a Antònia Vicens per "la solidesa de la seva obra literària i la innovació en la recerca d'una veu narrativa", que "ha contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans". Així mateix, ha destacat "el seu compromís amb la llengua i el seu activisme", que es veu en "l'inconformisme que passa per treballar la veu literària al llarg de la vida", així com per la "capacitat de cultivar la llengua en edats tardanes des de diferents gèneres", un fet que ha teixit la seva trajectòria. El jurat també ha posat en valor "la creació d'una veu en constant experimentació, en la qual es reconeixen les generacions més joves de poetes".

Els nous monstres d'Albert Sánchez Piñol o quan el poder fa fora la cultura i viola la bellesa

Jordi Milian illadelsllibres.com

L'autor de "Victus" i "La pell freda" publica "El monstre de Santa Helena (La Campana / Alfaguara) on els lectors trobaran alguns dels elements més habituals de la literatura piñolesca.

Albert Sánchez Piñol assegura que **"una bona novel·la ha de divertir i emocionar"**, i sí et pot fer pensar, doncs millor. La novel·la "El monstre de Sant Helena", ens farà reflexionar sobre el poder, la cultura i les relacions, i com un enemic comú ens pot arribar a canviar les nostres conviccions. L'autor de "La pell freda" assegura que bona part de la novel·la es resumiria amb la pregunta **"Què s'esdevindria si reuníssim en una mateixa habitació l'Amor, la Cultura i el Poder?"**. I davant d'un perill, li lliuraries el poder a un geni del mal? Es tracta de dues

qüestions que ens permetran reflexionar quan llegim "El monstre de Sant Helena" (La Campana / Alfaguara).

Albert Sánchez Piñol s'endinsa al segle XIX, quan Delphine Sabran, marquesa de Custine viatja amb el seu amant, l'escriptor François-René de Chateaubriand a l'illa de Santa Helena on es troba empresonat Napoleó.

La marquesa de Custine vol posar a prova el seu amor superant dos grans obstacles: una gran distància i un gran adversari, com pot ser Napoleó.

L'escriptor assegura que els personatges no li han interessat per la vessant més històrica i han estat seleccionats per l'arquetip que representen; Delphine representa l'amor, Chateaubriand la cultura i Napoleó el poder. La novel·la ofereix un duel entre la sensibilitat, la cultura i el poder, i què succeïx quan reuneixes la bellesa, el poder i la cultura en una mateixa habitació?. Sánchez Piñol té clara la resposta "el poder fa fora a la cultura i viola a la bellesa".

Els personatges de la novel·la hauran de reflexionar sobre si "Entre la tirania i la vida, cal sacrificar la llibertat per la seguretat".

NAPOLEÓ, EL MONSTRE I LA MALDAT

La presència de Napoleó presenta un gran repte narratiu per a Sánchez Piñol i la forma en com ens mostra el general francès.

Sánchez Piñol assegura li ha interessat mostrar l'arquetip que representa Napoleó a qui defineix com "un personatge detestable i alhora fascinant". L'autor va més enllà quan assegura que "totes les victòries que va aconseguir Napoleó, mai van ser definitives i es tracta, per tant, d'un geni inútil que va arrasar Europa en nom de carregar-se tots els ideals de la Revolució Francesa". Li sobta com la humanitat decideix desterrar-lo a una illa en comptes de matar-lo, per això considera que **"Napoleó, és el mal i la humanitat en comptes de matar-lo, el tanca en una illa."**

Hi ha arquetips que no moren mai, és el poder en la seva eclosió màxima com una força que l'hem d'encadenar perquè sinó farà mal."

La marquesa Custine es pregunta en un moment de la novel·la "què és exactament, Napoleó Bonaparte? El Geni?, El Poder?, La Maldat?, La Glòria?, l'Espasa del Destí o el Destí de l'espasa? Sigui el que sigui qui pot tancar i retenir un arquetip?".

Considera que **"Napoleó és un personatge tan polièdric que no ens l'acabarem mai"**.

UNA NOVEL·LA AMB AIRES VICTORIANS

Però "El monstre de Santa Helena" no és en cap cas, una nova novel·la històrica sobre el general francès. Ell, és un personatge més al servei del relat i calia "Ajustar-se a la realitat històrica, però sense ser una novel·la històrica".

L'illa de Santa Helena està infectada de rates i l'Armada Britànica té empresonat a Napoleó a la mansió de Longwood **"una mansió amb aires victorians infectada de rates o els seus habitants semblaven morts en vida tancats en una cort en miniatura, com si fossin fantasmes al costat del gran Satanàs"**.

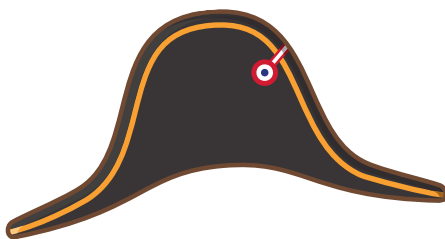
La primera part de la novel·la, assegura Sánchez Piñol "és una obra

victoriana de misteri i de terror amb una atmosfera que supera la novel·la històrica".

Publicar-se la novel·la, afirma que ha estat "un regal de la providència, perquè no estava en el meu catàleg de llibres que anava a escriure". El que havia de ser un relat breu va acabar sent una novel·la "em vaig adonar que la trama, els personatges i del que parlava en aquesta història em donava per a molt més que deu pàgines".

S'ha divertit escrivint la novel·la "m'ho vaig passar teta escrivint aquesta novel·la i sobretot com es relacionaven els personatges i les converses que mantenien", afirma l'autor.

EL BIGCRIPI, EL NOU MONSTRE DE SÁNCHEZ PIÑOL

El gran culpable del relat que es va convertir en novel·la, és un dels elements habituals de les seves novel·les: el monstre.

El relat curt va anar creixent en dimensió com el Bigcripi, el monstre

que apareix a la novel·la.

Dels granotots de "La pell freda" als monstres que apareixen de la terra passant pels bolets gegantins capitanejats pel Ric-Ric de "Fungus! Han format part de l'univers literari piñolesc.

L'element fantàstic de la novel·la arrenca amb l'aparició del Bigcripi, el monstre que aconsegueix elevar el relat a un nou nivell narratiu.

El monstre que apareix a la nova novel·la, té un caire diferent i a diferència de les anteriors novel·les no l'humanitza. **És possiblement el monstre més terrible dels que ha creat fins ara i aquesta característica fa que amb la seva aparició i presència canviï i alteri el rumb de la història i dels personatges.**

Un peix enorme "més terrible que Moby Dick o el tauró creat per Spielberg" assegura l'escriptor. Un monstre al servei del relat "el que importa d'aquest monstre no és el que fa amb els nostres cossos, sinó amb la nostra societat i com altera les relacions existents en aquella illa".

RENUNCIAR A LA LLIBRETAT EN BENEIFICI DE LA SEGURETAT

Amb l'aparició del Bigcripi a l'illa de Santa Helena, els seus habitants se sotmeten a un gran dilema sobre si volen lliurar el poder i control absolut a Napoleó per derrotar al monstre que posa en perill la vida

tant, "mai hauria fet això, sí no hagués aparegut el bigcripi de la guerra". Sense el Bigcripi no hi hauria canvis en els personatges i és gràcies a la seva aparició és quan els podem veure com realment són.

La novel·la es presenta al lector en format dietari narrat per part de la marquesa Delphine Sabran "havia de ser ella, perquè si no fos per ella no

haguessin anat a l'illa" assenyala Sánchez Piñol, malgrat que ser "principalment partidari d'escriure en format de dietari, perquè et genera problemes narratius, però en aquest cas era necessari fer-ho". Afirmar que "Custine va ser una gran descoberta, era una gran mecenes, una intel·lectual i una gran amant". Qui havia d'explicar el que va succeir a l'illa de Santa Helena "havia de ser el personatge més lúcid de tots".

El Bigcripi no és l'únic monstre de l'illa de Santa Helena. El monstre poden tenir moltes cares i aparences. Amb l'aparició de monstres en la nostra societat sovint "sacrifiquem la seguretat per la llibertat".

dels habitants de Santa Helena. Sánchez Piñol es pregunta **"quantes vegades hem vist que un fet disruptiu serveix de combustible perquè les forces més reactives de la societat preguin el poder o comencin a maniobrar situant-se al capdavant?"**. La novel·la tracta de "la contrarevolució i com en la nostra societat apareixen bigcripis periòdicament" recorda l'escriptor.

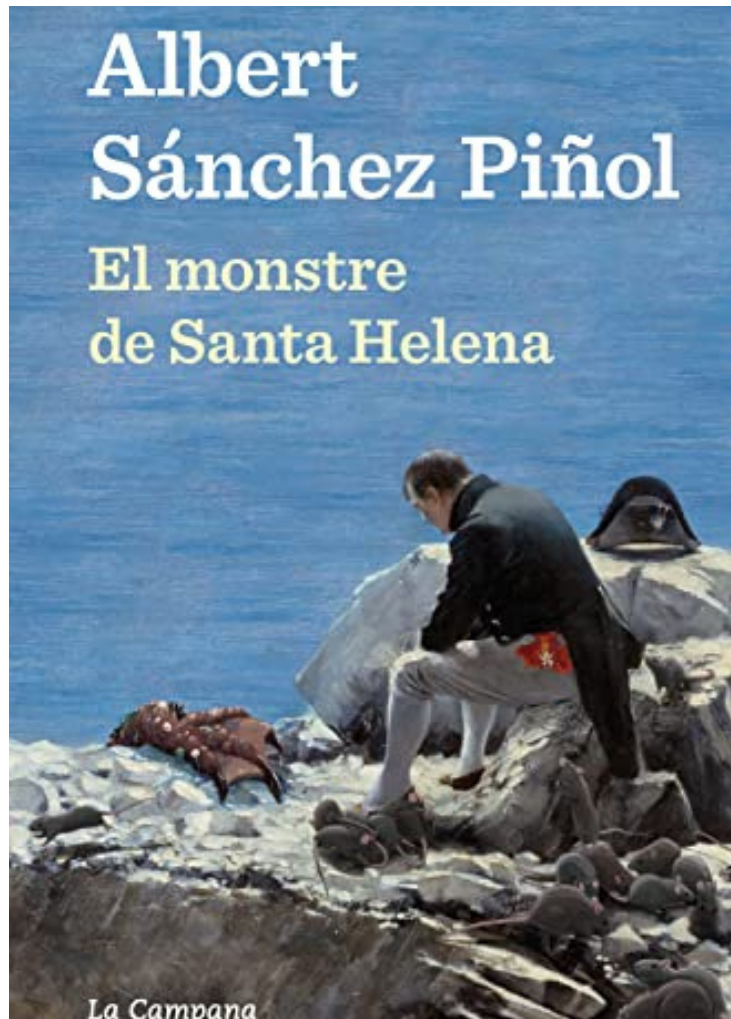
"A la nostra societat apareixen constantment bigcripis, com la guerra a Ucraïna, que alteren les relacions i els governs aprofiten per fer coses que, sense aquests elements no s'atrevirien a fer, com ha succeït també amb la pandèmia". Si relacionem el relat amb l'actualitat i fent referència al conflicte de Rússia amb Ucraïna afirma que "Putin ha aconseguit el que no va aconseguir Napoleó, conquerir Rússia". Assegura que "la guerra que iniciat Putin és un Bigcripi" que ho canvia tot i fins i tot canvia les nostres maneres d'actuar i pensar. Referent al president d'Ucraïna Zelenski, recorda que amb l'excusa de la guerra, ha fet una cosa que no hagués fet mai abans "prohibir onze partits polítics" i, per

TASTET DE LLIBRES

“El monstre de Santa Helena” d'Albert Sánchez Piñol

L'Illa dels Llibres en col·laboració amb l'editorial La Campana us ofereix els primers capítols de la novel·la.

Mai un home ha estat reclòs en una presó més segura, més llunyana i més inexpugnable que Napoleó Bonaparte després de ser derrotat a Waterloo. Tothom sap què li va passar: que el món, fart de les seves ambicions infinites i destrosses inacabables, va decidir tractar-lo com el que era, un geni del mal. I la llàntia on el van tancar es deia Santa Helena: un illot de roca a milers de quilòmetres de la costa més propera, infestat de rates i vigilat per l'armada britànica.

La primavera del 1819, François-René de Chateaubriand i la seva amant, Delphine Sabran, s'embarquen rumb a aquesta illa perduda al bell mig de l'oceà. El gran escriptor del segle i la marquesa de Custine volen posar a prova el seu amor superant dos grans obstacles: una gran distància i un gran adversari, com han fet les parelles més cèlebres de la història, des de Marc Antoni i Cleòpatra fins a Romeu i Julieta. Després de mesos de navegació, a quin adversari

més terrible que Napoleó es poden enfrontar aquests fills de l'aristocràcia francesa? Però en la seva trobada amb l'emperador que va conquerir tot Europa, el militar a qui respectaven fins i tot els seus enemics, l'home davant del qual es rendien les dones..., Chateaubriand i Delphine descobriran amb horror que els monstres poden tenir molts rostres.

1 de març de 1819

Què s'esdevindria si reuníssim en una mateixa habitació l'Amor, la Cultura i el Poder? Crec, Diari Meu, que tot va començar perquè un dia em vaig formular aquesta pregunta, d'altra banda tan frívola i banal.

El Poder: mai un home ha estat reclòs en una presó més segura, més llunyana i més inexpugnable que Napoleó Bonaparte.

Tothom sap què va li passar: que el món, fart de les seves ambicions infinites i destrosses inacabables, va decidir tractar-lo com el que és, un geni del Mal. I la llàntia que van dissenyar per tancar-lo i retenir-lo es diu Santa Helena. L'Amor: durant tota la meua vida només m'ha interessat una faceta humana, aquest misteriós efluvi de l'ànima pel qual els éssers humans ens sentim atrets els uns per uns altres. Estimo l'amor, adoro i venero l'amor, i m'enorgulleix que la llista dels meus amants sigui més llarga que una calçada romana.

L'últim i predilecte d'entre tots: François-René de Chateaubriand. A qui estimo més? A l'Amor o a René? Ni jo mateixa ho sé. Només sé que vull posar a prova els límits d'aquesta virtut superior a la qual he dedicat la meua vida: l'Amor humà.

La Cultura: per a una empresa tan agosarada necessito còmplices que l'elevin i la facin fructificar. I una sagrada complicitat, en el sentit més extens del terme, és el que m'uneix a François-René de Chateaubriand, el gran autor del nostre segle (i probablement d'uns quants segles més). Si ho pensem bé, la nostra unió era pràcticament inevitable. Tots dos vam néixer el mateix any, tots dos som esperits sensibles i amants de les arts, i tots dos som fills de l'aristocràcia francesa. La Revolució, el Terror, el Consolat, el Directori, l'Imperi, i, en definitiva, tots els règims i horrors de la nostra època van delmar tant i tant les nostres files, quedem tan pocs nobles gals, que era pràcticament impossible que no acabéssim topant l'un amb l'altre.

Pel que fa a Chateaubriand, què podria dir-se d'ell que ja no fos públic? És la ploma més esmolada i més reconeguda de la nostra era. La més artística i la més militant. La més elevada, la més didàctica i la més amena. El seu estil és suprem: té sentit i bon sentit, gust i bon gust, to i bon to. Què més pot demanar-se a un escriptor? Ah, sí: que militi, que viatgi, que alliçoní i que vituperi. Ell ho ha fet tot, i més, i d'una manera superlativa. Ja és immortal en vida. I a mi m'agrada allitar-me amb la immortalitat. L'estimo, doncs. Del que no estic tan segura és que ell

em dirigeixi un amor de la mateixa qualitat.

Així que avui, Estimat Diari, quan la tertúlia quinzenal que convoco al meu castell ha finit i els convidats ens han deixat sols, m'he encarat a René i li he dit:

—Estimat, vós que reflexioneu sobre tantes coses, i ho feu abans i millor que la resta del gènere humà, segurament heu observat

un aspecte de la vida que l'art reflecteix com un mirall: que els grans amants, tant de la història com de la literatura, posen a prova el seu amor tot superant dos grans obstacles: una gran distància i un gran adversari.

—Vet aquí una observació tan aguda com exacta —ha confirmat ell—. Marc Antoni, per amor, es desplaça fins a Egipte, i s'ha d'enfrontar al poderosíssim August. O Romeu i Julieta, capaços de desafiar les seves famílies, les més poderoses de Verona.

De fet, Romeu recorre una distància fins i tot superior a la de Marc Antoni, perquè és exiliat de la polis, si hi torna haurà infringit la llei. Creua ell la distància més decisiva: la frontera de la norma sagrada.

—No us oblideu de la reina de Saba, que per unir-se a Salomó s'endinsa en els erms aràbics que separen Put d'Israel, i un cop allà pateix el poder dels fariseus.

—O d'Enric VIII —ha afegit Chateaubriand—, que per amor a Bolena s'enfronta a Roma, al Papa i a la cristiandat sencera.

I quin viatge, el seu! Transita de la unitat al cisma, de l'ortodòxia a l'heterodòxia. De la salvació a l'infern.

Llavors ha escurat la seva copa i ha canviat de to:

—I ara ajuda'm, bon Déu —ha sospirat ell—, perquè venim de mantenir dues hores de tertúlia literària amb amics i convidats, i aquesta qüestió no l'heu mencionat fins ara, quan tots ens han deixat i no ens escolta ningú. De la qual cosa infereixo que esteu a punt d'exigir-me alguna proesa amorosa.

—Quanta brillantor, d'intel·lecte i d'esperit, concentrada en un sol home! —he rigut—. Perquè no us falta raó.

Jo també he glopejat la meua copa i he afegit:

—Soc la vostra amiga i amant, i soc feliç de no ser res més: delego l'aspiració a la insípida matrimonial en les dones mediocres. Però crec que tinc dret a exigir-vos dues proves d'amor.

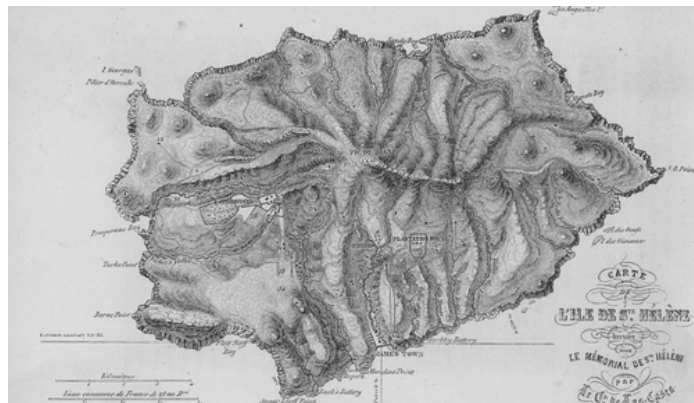
Quan Chateaubriand pateix un desconcert, cosa tan poc freqüent com la pluja al desert, o mira al cel o s'escandeix vi per guanyar temps. I devia estar molt i molt desconcertat, perquè ha fet totes dues coses alhora: mirar al sostre i omplir-se el got. (A Chateaubriand, Diari Meu, li agrada exhibir aquesta mena d'habilitats, tan infantils com masculines, de l'estil omplir un got fins al límit sense mirar-lo ni vessar-lo).

—Però, adorada —ha implorat—, quina prova més gran puc oferir-vos del meu amor que la meua presència contínua illibertina, tot i arrossegar les cadenes del matrimoni?

—Els dos reptes que acabem de referir —l'he tallat abruptament—: que per amor a mi cobriu una distància màxima i us enfronteu al rival màxim.

Tot i la profusió de vi que havíem consumit, Chateaubriand ha empal·lidit com el guix. Perquè una ment tan preclara com la seva ja havia endevinat les pretensions que em guiaven.

—D'aquí quinze dies salpa un vaixell amb un destí molt

concret. Tinc passatge a bord. I una reserva per a vós si, com espero i desitjo, decidiu acompanyar-me.

Arribats a aquest punt, Diari Meu, Chateaubriand només podia quequejar uns sons gairebé cànids: «no... però... no, això sí que no...».

—Això sí que sí —l'he tallat, ferma, per segon cop—: sempre he desitjat conèixer aquest fenomen històric amb forma humana, aquest individu que ha condicionat tantíssim la meua vida, la vostra i la del món sencer. Una criatura, ara, reclosa com una fera monstruosa. En efecte: com ja heu endevinat, el vaixell es dirigeix a Santa Helena. Vós escolliu: satisfer-me o defraudar-me, acompanyar-me o tolerar que em lliuri a la companyia de Napoleó Bonaparte.

Les exasperacions de Chateaubriand sempre tenen un punt melodramàtic. S'ha posat dret, mantenint tots dos palmells sobre la taula, els braços estesos com pilars. Ha vociferat:

—Ah, no! Mai, senyora de Custine! Esteu confonent l'amor amb la temeritat, el desig amb l'excentricitat! No! Em sentiu?

No! La paraula més rotunda de la llengua francesa només té tres lletres: non!

M'he mantingut impertorbablement silenciosa. Però a una dona no li cal parlar quan la seva actitud, el seu cos i els seus ulls, tot alhora, afirmen i confirmen que no cedirà. (En aquests casos, Diari Meu, hi ha una cosa que una dona no ha de fer mai: parpellejar).

Chateaubriand ha canviat d'estratègia. Ha agafat les meves mans amb les seves, i m'ha tractat dolçament pel meu nom de pila, cosa ben inhabitual fins i tot en els moments més íntims,

«Delphine, Delphine...», per acte seguit, de sobte, tornar a elevar el cos i el volum de la veu:

—No! Mai! Fins i tot l'amor i la passió tenen límits que els són vedats de creuar! Aquest home és l'horror! Més que això! Un infern l'habita, una vanitat criminal el guia. Ho lamento, estimada, però les forces més imperioses m'obliguen a declinar.

No puc venir, no vull venir, no he de venir, i no ho faré.

Non! No m'embarcaré!

—Si m'estimeu, ho fareu.

—No! No, no i no. Mai!

16 de març de 1819

Tal com estava previst, avui hem embarcat a Marsella, a una nau que duu per nom Bosphorus. Hi som jo, la meua serventa de confiança, la Fidèle, i sí, per descomptat, François-René de Chateaubriand. (T'ha semblat graciosa l'el·lipsi, Diari Meu?).

I ara em permetràs, Estimat Diari, quatre línies sobre l'objecte real d'aquest viatge tan imprudent i extravagant. Una dona com jo sempre sap si un home està enamorat d'ella molt abans que ell mateix ho sàpiga. Així és. Jo m'estimo René, i ho sé. I ell m'estima igualment a mi, en efecte, però encara no ho sap. Almenys del tot. El que espero i desitjo és que aquest viatge faci cristal·litzar finalment el seu amor per mi. Quan tingui davant Napoleó Bonaparte, l'Emperador del Món, i aquest em desitgi, quan René vegi que la potència humana més gran que ha existit mai es deixi per mi, potser, per fi, els seus autèntics sentiments afloraran a la superfície. Creu-me, Diari Meu: els camins que duen a l'Amor són infinits, i el de la gelosia potser no és el més virtuós, però és el més directe. Som amants, som amics, som parella, de fet. Desitja el meu cos i el meu intel·lecte, tots dos veterans de mil batalles de llit o de saló. Això és cert i no en tinc cap queixa. I ara mateix, quan prenc notes mentre observo Chateaubriand, dempeus a la coberta, la seva presència em desfà i humiteja quatre llavis: la seva figura esvelta, els seus cabells negres, fustigats i embogits pel vent marí, i aquesta expressió aguda, com d'algué que rumia abismes. Admiro el seu mentó esmolat, els seus dits de pianista, la parsimònia total i concentrada del seu cos. Moro d'amor per ell. Però, i ell per mi? A René sempre li ha faltat creuar l'última frontera; l'última reticència que implica l'amor veritable: mai no l'he vist rendit, lliurat, feliçment conscient de la immensa grandesa d'allò que ens uneix. Permet-me, Diari Meu, que t'expressi aquesta mancança amb una estampa: després de fer l'amor mai diposita el seu palmell a la meua galta, mirant-me amb un infinit de tendresa als ulls. No. Gira l'esquena per llegir Racine, i crida al servei perquè li duguin cafè i brioxos. Potser et deus preguntar, Diari Meu, si un detall tan fugaç, que l'amant ens mussiti un «t'adoro» definitivament sincer, es mereix que emprengui el més arriscat i extravagant dels viatges. La resposta: naturalment que sí. Jo soc Delphine Sabran, marquesa de Custine. La meua vida tota ha estat una imprudència i una extravagància cosides per l'única cosa substancial que existeix a l'univers: l'Amor.

Rumb a Santa Helena

Estimat Diari, Mai com aquests dies he admirat tant els autors capaços d'escriure relats amens sobre les travesses marítimes. Per què? Doncs perquè la meua experiència és que tot el que es pot dir d'un viatge per mar és que no hi ha res a dir. Cada onada és idèntica a l'anterior i el color del mar és igual al del cel: gris, gris i més gris. Només em distreuen els jocs carnals amb F. R. (Des que hem embarcat em refereixo al meu amant per les sigles del seu nom ja que temem que «Chateaubriand» sigui massa conegut, fins i tot per a una marineria barroerament inculta). Però, com et pots suposar, aquests plaers ja no són cap novetat, i menys a la nostra edat. Suposo que et deus preguntar, Diari Meu, com podem conservar en secret l'adulteri a dins d'uns espais tan diminuts com els d'un vaixell de línia. Molt senzill: perquè el vaixell té uns espais pensats per salvaguardar la hipocresia pública. Les cabines són petitíssimes. Però n'hi ha dues de

contigües i comunicades per una porta a l'envà que les separa. Als vespres, F. R. entra castament a la seva cambra i jo i la Fidèle, a la meua. Però un cop dins em desplaço per la porta comuna fins al seu llit. La discreció té un preu: cada nit una humil serventa, la Fidèle, dorm el doble d'ampla que dos aristòcrates de la més granada solera. I t'asseguro una cosa, Diari Meu: si el viatge dura gaire més, odiaré els colzes i genolls de Chateaubriand, que cada nit s'encasten en els meus malucs.

El menjar, espantós. Ni la Fidèle, que visita la cuina (si és que mereix aquest nom) per tal de dignificar els nostres plats, se'n surt. A més, el capità ens ha comminat a menjar llimones, i no admet excuses, dilacions ni excepcions. T'ho pots creure,

Estimat Diari? El capità al·lega uns estrambòtics motius de salut relacionats amb l'escorbut, que ni em crec ni comprenc. Els plebeus, des dels temps dels germans Grac, sempre estan buscant ocasions per punxar els nobles, això és el que penso jo.

Només una estampa d'interès: per si ens calia entendre el terrible destí de Bonaparte, el segon dia de navegació ens n'ha ofert una mostra. Quan passàvem per davant d'una illeta balear anomenada Formentera, minúscula, el capità ens ha comentat:

—Vet aquí: Santa Helena no és gaire més gran ni extensa que això. L'Ogre, l'ambició del qual no seria satisfeta ni conquerint tota la terra del planeta, ara descansa a un lloc tan reduït com aquest. Tal faràs, tal tindràs.

F. R. em llegeix un resum enciclopèdic que ha embarcat: Santa Helena ocupa, exactament, 121 quilòmetres quadrats. Al zenit del seu imperi, Bonaparte controlava 2.500.000 quilòmetres quadrats.

“SÍ QUE IMPORTA”, PER MARTÍ GIRONELL

El periodista i escriptor analitza a L'Illa dels Llibres la novel·la “L'edat dels vius” de Mar Bosch

Una distopia, una realitat que, d'entrada, sembla molt allunyada del nostre dia a dia, però que s'acaba convertint en premonitòria. Arguments que sovint tenen lloc en escenaris de ciència-ficció i que funcionen com a retrat crític de la nostra societat actual i planteja o s'avança a esdeveniments futurs siguin pandèmies, descobertes tecnològiques o canvis estructurals.

“L'edat dels vius” de Mar Bosch, publicada Univers és una novel·la distòpica que ens convida a veure com serà el 2406. Una novel·la d'anticipació. De reflexió. Com bé diu Lionel Shriver: “Les trames ambientades en el futur tracten de les coses que espanten en el present. La novel·la de la Mar Bosch ens posa davant del mirall per fer-nos veure que el que passa és culpa nostra i de ningú més. Ni fa distopia amb causa política ni toca l'apocalipsi d'arrel climatològica. En la línia de la locució llatina homo homini lupus creada per Plaute, la Mar no assenyala ni cap virus ni el clima ni els de dalt, malgrat constatar que **“totes les accions importen, però les dels governants importen més”**. No. La responsabilitat és nostra, és de l'ésser humà en sí mateix com a germen de tot el cataclisme.

La protagonista és l'Elisa Neri, l'única supervivent d'una civilització que ha esborrat la vellesa del sistema. I ens diu que: **“L'any 2306 es va inventar la cura. Érem una civilització que no li importa morir però sí fer-se vell.”** És allò que hem sentit mil vegades que tothom vol arribar a viure molts anys, fer-se gran però sense fer-se vell. Allò del “jo ja hi firmo arribar a noranta o cent anys sense res que em faci mal”.

L'Elisa ens explica que: **“La cura era arribar a aturar el temps dels nostres cossos. No ens fariem mai vells.”** I els pares signaven un contracte pels fills amb La Fàbrica, que proveeix el necessari per viure cada dia i el lema de la qual és: “No era. Vaig ser. No soc. No importa”. Però a l'Elisa sí que l'importa la vida, i la mort. I precisament es rebel·la contra això. Llegim: **“Feia temps que el passat- el de veritat- no ens interessava.”** Una curiosa manera de pensar, igual com ho fan els aborígens australians. Ells creuen que els

occidentals donem molta importància a preservar el passat. Per ells, no en té cap. No importa el pas del temps, sinó els coneixements, les essències. Els coneixements passen de pares a fills. L'Elisa va a la recerca d'aquest coneixement que no li han volgut donar a Ciutat Jardí. Tal com li explica a la rata amb qui comparteix la barca amb qui se'n va a la recerca dels vells desapareguts, diu: **“Nosaltres havíem expulsat la mort natural, lenta i indigna, havíem**

conquerit la vida. No tornariem mai enrere. L'evolució no té coll per girar-se”. Però l'Elisa sí que té la necessitat de mirar enrere. I ho fa per buscar respostes i fer-ho recuperant aquells que l'han precedit i que han foragitat de la seva societat: els vells.

Ella que es pregunta i pregunta on són els vells i surt a buscar-los mar endins, mar enllà. Ella que es considera un habitant anormal de Ciutat Jardí: “Sentir-se especial està bé, però saber que ets anormal, una molèstia per als altres, ja és una altra cosa”. Ella s'hi sent d'anormal, però, veiem que aquesta anormalitat, aquesta nosa, també la pateixen els vells. I els trobarà a l'Illa de Sant Pere. Un indret gairebé paradisiac amb una galeria de personatges molt autèntics. Els anima a descobrir-los perquè no se'n penediran.

Mar enllà, doncs, l'Elisa hi troba que a la vida antiga on els vells salvatges fan la seva, al seu aire, al seu ritme. Li ensenyen que d'això, abans, se'n deia viure. **“L'edat dels vius” es tracta d'una reivindicació de la vellesa o la senectut i de la vida, d'una manera de viure i entendre la vida que hem arraconat.**

La novel·la de la Mar Bosch la llegirem amb un somriure als llavis constant perquè és una distopia molt ben feta que assenyala allò que no rutlla de la nostra societat i que potser encara podem canviar si és que realment sí que ens importa.

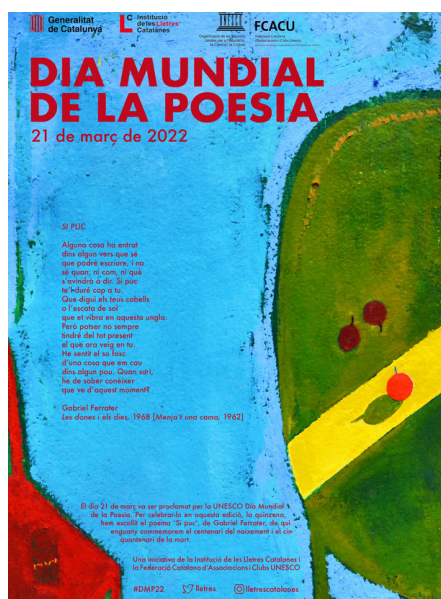

“Si puc”, un poema de Gabriel Ferrater per commemorar el del Dia Mundial de la Poesia

Coincidint amb el centenari del poeta, la Institució de les Lletres Catalanes, ha triat un dels seus poemes per commemorar el Dia Mundial de la Poesia.

El poema de Ferrater, “Si puc”, ha estat traduït a 22 llengües diferents: alemany, amazic, anglès, àrab, aranès, búlgar, castellà, esperanto, francès, filipí, gallec, grec, italià, llatí, panjabi (Pakistan), portuguès, romanès, rus, ucraïnès, urdú, wòlof i xinès. A aquestes traduccions s’hi sumen també les traduccions realitzades pels alumnes de català de la XarxaLlull de l’Institut Ramon Llull i per persones voluntàries, que poden consultar-se a la web de la ILC. Des de fa tres anys, s’ofereix, a més, la versió del poema escollit en Braille.

El Dia Mundial de la Poesia va ser decretat per la UNESCO l’any 1999. El 21 de març és, a més del dia Mundial de la Poesia, el Dia Mundial de la Síndrome de Down i per aquest motiu, la diada ha comptat també amb una lectura del

poema per part d’una persona de la Fundació Catalana Síndrome de Down i amb la traducció a la llengua de signes de tot l’acte, gràcies a l’Associació Gironina de Sords.

Raig Verd reedita “A dalt tot està tranquil” de Gerbrand Bakker coincidint amb el desè aniversari de l’editorial

El 28 de febrer de 2012, Raig Verd publicava els dos primers títols l’editorial “A dalt tot està tranquil” de Gerbrand Bakker i “La pesquisa” de Juan José Saer.

Amb l’obra de Gerbrand Bakker, amb traducció de Maria Rosich, va aconseguir aquell mateix any, el Premi Llibreter i suposava l’inici d’una trajectòria editorial per part de Raig Verd plena d’encerts publicant en català autors com Ngugi wa Thiong’o, Svetlana Aleksíevitx, Ali Smith, Gerbrand Bakker, Jean Echenoz, Nnedi Okorafor o Ursula K. Le Guin. Ara, l’editorial ha decidit reeditar la novel·la “A dalt tot està tranquil” de Gerbrand Bakker per commemorar l’efemèride

L’editora de Raig Verd, **Laura Huerga** assegurava en una entrevista a L’illa dels Llibres “No puc negar que Gerbrand Bakker és especial per a nosaltres, però és perquè hi tenim també una relació personal. Potser també perquè vam començar el projecte editorial amb ell i amb la seva editora holandesa, que va confiar en nosaltres sense que tinguéssim res per ensenyar i molt per demostrar.” Eren els inicis del projecte que s’ha consolidat deu anys després.

El primer Llibreter “va ajudar a donar-nos a conèixer, ens va ajudar molt” assegurava Huerga, que amb els anys ha anat publicant altres obres de l’autor com Deu oques blanques (2013) va ser guardonat amb l’Independent Foreign Fiction Prize 2013 i Les pereres fan la flor blanca (2015) va guanyar el Premi Protagonista Jove al millor llibre de l’any en la categoria de 15-16 anys. Juny (2019).

Mai Més publica “Zoo city” de Lauren Beukes

L’autora de “Les Il·luminoses” ofereix a la novel·la un thriller de caràcter fantàstic amb una al·legoria de l’apartheid.

Coneguda arran de la publicació de “**Les Il·luminoses**”, obra que va recuperar l’any passat l’editorial catalana Mai Més, **Lauren Beukes** és l’autora de “Zoo city”, una novel·la que ha estat guardonada amb el premi **Arthur C Clarke**.

Publicada l’any 2010, **Mai Més** recupera de nou en català una novel·la de l’escriptora sud-africana que està ambientada en un món on els delinqüents adquireixen animals màgics que estan místicament vinculats a ells.

“Zoo city” és la història en primera persona de la Zinzi, una estafadora especialitzada a redactar correus fraudulents, que té un talent extraordinari per trobar coses perdudes. Un do, que, de fet, li és causat pel peresós que carrega a tot arreu i que simbolitza la culpa per la mort del seu germà. La jove, però, no és l’única persona amb talents especials lligats a la seva vinculació a un animal: a Zoo City, la zona més decadent de Johannesburg, tothom en té.

Quan una anciana apareix morta i els policies li confisquen l’última paga, la Zinzi es veu obligada a acceptar la mena d’encàrrec que més detesta: la cerca de persones desaparegudes.

El contracte que li ofereix el solitari productor musical Odi Huron per localitzar una estrella del pop adolescent podria ser el seu bitllet de sortida de Zoo City, el barri marginal decrepit on els delinqüents i els seus companys animals viuen a l’ombra del Profund de l’infern. En comptes d’això, l’encàrrec catapultarà la Zinzi a les profunditats de l’abisme d’una ciutat fustigada pel delictes i la màgia, on haurà de plantar cara als secrets negres de vides passades —inclosa la seva.

Lauren Beukes es va inspirar en el districte Hillbarrow de Johannesburg, ciutat natal de l’escriptora sud-africana, per situar la novel·la. Per Beukes “aquesta zona, originalment una de les més cosmopolites de la metròpoli, es va anar degradant lentament fins a convertir-se en un niu de drogues i crims, d’una multiculturalitat creixent fomentada per l’apartheid.” La Zinzi du un Peresós a l’esquena, arrossega el mal costum de posar en pràctica l’estafa de la carta nigeriana i té talent per trobar objectes perduts. La novel·la ens ofereix una al·legoria de l’apartheid i reflexiona sobre la culpa i l’acceptació dels nostres errors.

R. J. Palacio abandona l'univers "Wonder" amb la publicació de la novel·la "Poni"

L'escriptora assumeix el repte d'allunyar-se de la vida d'Auggie Pullman i presenta una novel·la d'aventures ambientada l'any 1860 amb la història de la fotografia, l'espiritisme i l'amistat com a principals ingredients.

Després de l'èxit de "Wonder" i la publicació de diverses novel·les al voltant de la història d'Auggie Pullman, R. J. Palacio ha publicat "Poni" (La Campana/ Nube de Tinta), una nova novel·la al marge de l'univers literari que l'ha fet triomfar a tot el món.

L'any 2012, R. J. Palacio debutava com a escriptora després de treballar com a dissenyadora i il·lustradora. Amb "Wonder", donava a conèixer al món, la història d'Auggie Pullman, un nen de dotze anys que des del seu naixement pateix una malformació a la cara. Les diverses operacions a les quals ha estat sotmès l'allunyen de l'escola i del món. El protagonista viu amb una certa angixa la reacció que provoca el seu rostre. L'autora mai va pensar en el possible èxit de la novel·la **'Quan vaig escriure Wonder mai vaig pensar en l'èxit editorial'** i ni tan sols sabia si s'arribaria a publicar-se perquè no era una novel·la de vampirs o de temes que eren populars en aquells moments' assegurava en una visita a Barcelona l'any 2017.

"Wonder", va captivar a més de cinc milions de lectors a tot el món i amb el temps s'ha convertit en una

història de referència per tractar qüestions com l'assetjament escolar. R. J. Palacio va voler escriure una novel·la que tractés de l'amabilitat, però el seu missatge es va convertir en la millor vacuna contra l'assetjament escolar. Per Palacio 'Al principi no em vaig plantejar que fos un llibre antibullying perquè el tema era l'amabilitat, però sí que s'ha donat el cas que un cop analitzat a les classes ha sortit aquest tema i els hi dona l'oportunitat de tractar qüestions sobre l'assetjament escolar'.

L'autora assegurava que existeixen tres tipologies d'assetjament "el físic, però també hi ha d'altres com l'aïllament social i riure's de la resta, es tracta d'un assetjament escolar molt subtil i molt difícil protegir-se, però sí que podem gràcies a la història de Wonder inspirar als nens perquè no ho facin'.

Anys més tard i després de la publicació de 'Charlotte', 'Plutó' o 'La llibreta del professor Browne', Palacio abandona l'univers Wonder i la que ha estat, la seva veritable zona de confort.

"PONI"; FARWEST, FOTOGRAFIA I ESPIRITISME

"Poni" està ambientada l'any 1860 per mostrar-nos una història d'amistat protagonitzada per Silas, un jove de dotze anys que ha d'iniciar un viatge per trobar al seu pare que ha estat segrestat per tres genets. Silas, com en tota novel·la d'aventures clàssiques tindrà uns companys de viatge molt especials; un poni i un fantasma anomenat Mittenwool, amb qui manté un fort lligam. El lector s'endinsarà en el farwest nord-americà per descobrir una història sobre l'amistat, però també com assegura Palacio, "sobre les connexions que ens uneixen i els fils invisibles que ens uneixen els vius i els morts, el passat amb el futur".

Un somni del seu fill gran quan tenia dotze anys, li va servir d'inspiració per escriure "Poni".

L'autora a l'epíleg del llibre assegura que "va ser el somni d'un noi amb la cara mig vermella el que va inspirar, a través d'un camí una mica enrevessat, la història que ha donat peu a aquest llibre".

EL SEU FILL, FONT D'INSPIRACIÓ DE LES SEVES NOVEL·LES

No és la primera vegada que el seu fill, li ha servit d'inspiració. L'origen de Wonder es va produir davant d'una gelateria de Nova York segons explica Palacio "estava amb els meus fills de 3 i 11 anys. El meu fill gran va entrar a demanar uns gelats i mentre esperaven va seure al nostre costat una nena de cinc o sis anys que patia una malformació craniofacial greu'. Preocupada per la reacció del seu fill quan veies a la nena 'Vaig pensar que el millor seria marxar ràpidament perquè temia qualsevol que quan gest estrany o reacció del meu fill petit quan la veies i em vaig posar molt nerviosa'.

Finalment, no va poder evitar la reacció del seu fill que va començar a plorar quan la va veure i 'en marxar vaig escoltar a la mare de la nena que li deia 'crec que hem de marxar'

assegura l'escriptora.

Aquesta imatge li va marcar "jo volia protegir a la nena i evitar la reacció del meu fill, però des del punt de vista de la mare de la nena volia evitar que el meu fill la veies".

Des d'aquella mateixa nit de la trobada de la gelateria va començar a escriure Wonder 'per explorar els sentiments que havia experimentat vivint aquella escena i els de la nena i explicar que significa enfrontar-se a un món davant que no et dona la cara i el que significa ser diferent.'

UNA FOTOGRAFIA REVELADORA

Fa més de vuit anys que Palacio va començar a escriure la història de "Poni", però quan ja tenia més de quatre-centes pàgines escrites va acabar rebutjant l'esborrany, perquè no acabava de trobar el to de la novel·la.

Amb la pandèmia i el confinament va decidir tornar a emprendre el projecte de "Poni" i finalment va poder aconseguir el to adient i va escriure la novel·la.

La fotografia i els seus inicis tenen un paper destacat a la novel·la. Palacio, és una apassionada de la fotografia i la seva història "la fotografia m'interessa des que em van regalar la meva primera Pentax K 1000 quan anava a setè, i des que era adolescent que m'he dedicat a col·leccionar daguerreotips, ambrotips, ferrotips i

àlbums sencers de l'època victoriana".

A l'inici de cada capítol utilitza una imatge d'un daguerreotip que l'han "inspirat, literalment, algun dels personatges d'aquesta història i m'han ajudat a donar-los forma tant físicament com, en certa manera, emocionalment" afirma Palacio. Es tracta d'una fotografia molt especial, assegura l'escriptora perquè "Com no té negatiu, un daguerreotip és un record únic, i quan passa a unes altres mans es converteix en una relíquia anònima d'un altre temps".

Gràcies a la descoberta d'una d'aquests daguerreotips amb una imatge familiar la va ajudar a trobar més inspiració per escriure definitivament la novel·la. Era la imatge "d'un pare jove. Un nadó. Un retrat de família sense mare. **Hi ha fotos que són com mil paraules, i algunes, més de seixanta mil**". Per Palacio, l'evolució de la ciència de la fotografia va coincidir amb l'auge del moviment espiritista americà de mitjans i finals del segle XIX. Dos elements que li han anat molt bé per escriure "Poni" i unir la feina de fotògraf del pare de Silas amb el seu inseparable amic fantasma. Bona part de la documentació també ha estat dedicada a la recerca d'informació sobre la falsificació de bitllets que també va coincidir, assegura l'autora amb l'evolució de la fotografia i l'auge de l'espiritisme.

R. J. Palacio assegura que **"La història de la fotografia és una de les millors novel·les d'intriga que s'han escrit mai**. Com passa amb la majoria de les ciències, no és una història lineal, sinó un relat intricat i ple de matisos de descobriments revolucionaris que van tenir lloc simultàniament arreu del món". Qui sap, si tindrem més novel·les al voltant de la fotografia, però de moment tenim "Poni", una novel·la d'aventures, de resiliència i de fantasmes, però també com assenyala R. J. Palacio **una història sobre "l'amor, que no mor mai, i sobre els nexes invisibles entre les persones, tant les vives com les mortes"**.

Email: info@illadelllibres.com

WWW.ILLADELSLLIBRES.COM